

Óbudai Egyetem
Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar
Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ

SZAKDOLGOZAT

**OE-KVK-TMPK
2021**

Hallgató neve: **Balogi-Tóth Krisztina**
Hallgató törzskönyvi száma: **T008327/FI12904/B**

ÓBUDAI EGYETEM
ÓBUDA UNIVERSITY

Óbudai Egyetem
Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar
Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ

SZAKDOLGOZAT FELADATLAP

Hallgató neve: Tóth Krisztina

Szakedolgozat száma: SZD21101414484462

Törzskönyvi száma: T008327/FI12904/B

Neptun kódja: [REDACTED]

Szak: műszaki szakoktató

Specializáció: műszaki szakoktató - gépészet

A dolgozat címe: A szakképzés változásai a Galamb József Szakképző Iskolában

A dolgozat címe angolul: Changes in vocational training at József Galamb Vocational School

A feladat részletezése:

1. Bevezetés; a témaválasztás indoklása
2. A Galamb József Szakképző Iskola története, képzési struktúrája
3. A kérdőíves kutatás bemutatása
4. Kérdőíves vizsgálat eredményeinek kiértékelése
5. Összegzés; következtetések levonása, javaslatok megfogalmazása

Intézményi konzulens neve: Dr. Sanda István Dániel

A kiadott téma elévülési határideje: 2022. december 15.

Beadási határidő: 2021. 12. 15.

A szakedolgozat: Nem titkos.

Kiadva: Budapest, 2021. 10. 20.

Dr. ...
Intézetigazgató

A dolgozatot beadásra alkalmasnak találom:

.....
belső konzulens

.....
külső konzulens

ÓBUDAI EGYETEM
ÓBUDA UNIVERSITY

KANDÓ KÁLMÁN VILLAMOSMÉRNÖKI KAR
TREFORT ÁGOSTON MÉRNÖKPEDAGÓGIAI KÖZPONT

HALLGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott hallgató kijelentem, hogy a szakdolgozat saját munkám eredménye, a felhasznált szakirodalmat és eszközöket azonosíthatóan közöltem. Az elkészült szakdolgozatban található eredményeket az egyetem és a feladatot kiíró intézmény saját céljára térítés nélkül felhasználhatja, a titkosításra vonatkozó esetleges megkötések mellett.

Budapest, 2021. december 10.

Balogh-Tóth István
hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

1. Bevezető.....	1
2. A Galamb József Szakképző Iskola története, képzési struktúrája.....	3
3. A kérdőíves kutatás bemutatása.....	11
4. Kérdőíves vizsgálat eredményeinek kiértékelése	12
5. Összegzés, következtetések levonása, javaslatok megfogalmazása	34
6. Angol nyelvű összefoglaló.....	37
7. Irodalomjegyzék	40
8. Melléklet.....	41

1. Bevezető

A szakképzés az elmúlt 15 évben több jelentős változáson ment keresztül. Céлом ezeknek a változásoknak a megismerése, különös tekintettel a 2020. évi Szakképzés 4.0 legfrissebb átalakításra, a változásokkal kapcsolatos tapasztalatok összegyűjtése és az esetleges problémák megoldására javaslat kidolgozása.

A választott téma közel áll hozzám, rengeteg ezzel kapcsolatos történetet ismerhettem meg egy már nyugdíjazott tanár rokonmtól, aki a szakdolgozatom kutatómunkáját segítő makói Galamb József Szakképző Iskola tanára volt közel 35 éven keresztül. Oktatójelöltként fontosnak tartom, hogy megismerjem a korábbi oktatási rendszereket és változásaikat, naprakész információkkal rendelkezzek a jelenlegi oktatási törvényekről Képzési és kimeneti követelményekről (KKK) és a Programtervekről (PTT).

A témaválasztást különösen indokoltnak tartom, hiszen nemrég került sor a szakképzés újabb átalakításra. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium által kidolgozott Szakképzés 4.0 stratégiát a kormány 2019-ben hagyta jóvá, megvalósítása a 2020/2021 tanévben vette kezdetét.

Az új stratégia három alappillére a következők:

- Karrierlehetőség
- Vonzó környezet
- Naprakész oktatói tudás

Az új stratégia célja, hogy a vállalatokkal együttműködve még gyakorlatiasabbá tegyék a szakképzést, ezzel megkönnyítve az oktatásból kikerülő szakemberek munkaerőpiacba való bekapcsolódását.

A rendszerváltást követő 15 évben a szakképzés alapvető problémája a kevés gyakorlati hely volt, ennek eredményeképp az iskolákból nem megfelelő gyakorlati tudású, kevés tapasztalattal rendelkező szakmunkás került a munkaerőpiac világába. A szakiskolák rugalmatlanul működtek, nem tudtak alkalmazkodni a gyakran változó munkaerőpiaci igényekhez. A szakmák számának csökkentése többször felmerült, ám erre nem került sor az Unióba történő belépésünkig, 2004-ig.

A 2004-2010 közötti időszakot a decentralizált oktatásirányítás jellemezte. A kormány a Szakképzés-fejlesztési stratégia 2005-2013 elnevezésű dokumentumban fektette le a szakképzés alapjait. Sor került az országos képzési jegyzék felülvizsgálatára, a szakmák számának csökkentésére, a korábban létrehozott térségi integrált szakképző központok (TISZK) számának növelésére. Támogatták a hiányszakmák tanulását választó, illetve a hátrányos helyzetű fiatalok oktatását.

2010-ben újabb szakképzési tervet fogalmaztak meg, a 2011-ben életbe lépő Széll Kálmán tervet, ami inkább mondható kormányprogramnak, nem foglalkozott részletesen az oktatással és a szakképzéssel.

Lényegi változások 2012-2013-ra datálhatók. Az önkormányzati iskolák állami fenntartásba kerültek, ez nehéz helyzetbe hozta a szakképző intézményeket. A köznevelési törvény 2016. évi módosítása elismerte a rendszer hibáit.

2016-ban létrejöttek a szakképzési centrumok, melyek a területi irányítást helyezték előtérbe. A duális képzés erősítése érdekében az oktatási rendszer támogatásokkal igyekszik a tanulókat és a gazdasági szereplőket motiválni.

A szakképzés változásait részletesebben a következő fejezetben, a makói Galamb József Szakképző Iskola vonatkozásában szeretném kifejtetni.

A szakdolgozatom a Galamb József Szakképző Iskola jelenlegi és egykori oktatóival készült kérdőíven alapul, a kérdésekre kapott válaszokat különböző szempontok alapján szeretném kiértékelni. Lehetőségem volt találkozni az iskola egykori igazgatójával, és a jelenlegi igazgatóval, a tőlük kapott információk segítettek közelebbről is megismerni az iskola múltját és jelenét, képzési struktúráját, a környéken üzemelő vállalatokkal való együttműködést.

2. A Galamb József Szakképző Iskola története, képzési struktúrája

2.1. A kezdetektől a 2000-es évekig

Makó életében Trefort Ágoston javaslatára alakult meg az ipartanodai bizottság, amely 1882-ben összeírta az iskolaköteles tanoncokat és ezzel párhuzamosan megkezdte az iskola szervezését. A tanítást ténylegesen 1883 februárjában kezdték meg százötven tanulóval, akiket képességeik szerint két csoportba soroltak. Az első teljes tanév az 1883/84-es volt, a tanoncok száma fokozatosan növekedésnek indult. 1891/92-es tanévtől továbbképző tanfolyamot szerveztek a végzett segédek számára, hogy ismereteiket még jobban elmélyíthessék. (*Makó város Polgármesteri Hivatalának Iratai* II. 512/1882.)

1893-ban az akkori kormányzat átalakította, fejlesztette a képzési rendszert, szakirányú iparostanonc oktatás létrehozásával. Ez annyiban hozott előrelépést, hogy a tanoncok képzése, oktatása már nem csak általánosságban zajlott, hanem az adott szakma végzéséhez szükséges speciális ismereteket tanulták. A tananyag sokkal átfogóbb és alaposabb tudásanyagot tartalmazott minden elérhető szakmában. Ennek az új rendszernek az indulásával például mértant, szabadkézi rajzot oktattak a kezdőknek és célirányosabb szakképzést a képzetebb tanoncoknak. Negyven fővel indult télen az építőipari tanfolyam Makón, amit később teljesen bevontak az állandó választható képzésbe. Szakrajzot tanítottak már 1901-ben az ácsoknak és kőműveseknek. A tanoncok száma gyorsan emelkedett. A makói kisipari üzemekben, varrodákban, szabóságokban 1907-ben valamivel több, mint 70 leánytanonc dolgozott, ezért leányosztályt is indítottak. 1910-ben már elérték a 600 főt, ami hatalmas szám volt. Főállású tanítói státuszt ekkor még nem kapott az iskola. (*Marosvári*, 1993. 46-55.)

Az első világháború 1914-1918 közötti időszakában számos tanítót behívtak frontszolgálatra, illetve a tanoncok száma is 200 fővel csökkent. Az első világháború megnehezítette az oktatást, de a tanítás folyamatos volt. 1914 és 1918 között több tanítót is behívtak frontszolgálatra, a tanulók száma mintegy harmadával csökkent. Az 1920-as évek közepére viszont ismét elérte, sőt meghaladta a háború előtti létszámot. Az iparostanonc oktatás igazodott a város kisiparához, az igényeket elégítette ki. Ebben az időszakban jellemzően szabó, cipész, asztalos, kovács és lakatos szakmát oktattak. (*Makó város Polgármesteri Hivatalának iratai* 9643/1915. 2916/1916.)

Az ipartörvény 1922-ben nagyobb változásokat hozott. Létrejött az iparostanonc oktatás három formája: általános, szakoktatással kiegészített és a szakirányú képzési rendszer. Sokat kellett várni az iskolának egy saját épületre, azonban 1930-ban, nagyszabású állami támogatással megépült az önálló iparostanonc iskola, ami a mai posta épülete a bevárosban. (Szekeres – Kovács, 1927. 246.)

1937-ben kapott az iskola lehetőséget első alkalommal főállású tanári státuszra, majd három évvel később 1940-ben kapta a másodikat. Makó estében általános jellegű képzés zajlott egészen az 1940-es évek tavaszáig, az oktatás nem külön-külön történt a rokonszakmák szerint. A változás a következő évben történt, egyrészt a képzés szakirányú lett, másrészt az iskola vonzáskörzete kibővült a közeli településekre. A tanoncok szomszédos kisebb településekről például Apátfalva, Magyarcsanak vonattal jártak be a képzésekre. Az óraszám hétről kilencre emelkedett, eltörölték a vasárnapi oktatást, naponta maximum öt órát lehetett felvenni. Mivel továbbra is munka melletti képzésről beszélünk, így ez hatalmas segítségnek bizonyult a tanoncok számára. Az alapképzés hároméves marad, de lehetett járni előkészítő évfolyamra, továbbképzésre, amit IV. osztálynak hívtak. (Makó város Polgármesteri Hivatalának iratai, 20854/1943.)

2.1. ábra: Segédlevél 1947-ből

Forrás: Horváth, 2017, 14. o

A II. világháborút követően az oktatásban is megjelent a modernizáció igénye, 1945 szeptemberében a makói iskola átkerült az iparügyi miniszter hatósága alá. Az oktatásban ez nem hozott lényegi változást, mindösszesen annyi történt, hogy új tankönyvek jelentek meg. Javaslat született egy másik középiskola létrehozására, mezőgazdasági és ipari profillal, azonban ez elutasításra került a szűkös anyagi lehetőségek miatt. (Hencz 1962. 49-50.; *Köznevelés*, 1945. szept. 1. 32.)

1948-ban az államosítás keretében a városi fenntartású iskola többletforráshoz jutott, az addigi szerényebb városi anyagi támogatás helyett az állam bőkezűbbnek bizonyult, ezt követően az intézmény sokat fejlődött az infrastruktúrájában. Újra körzetesítés történt, így már 15 környékbeli település tartozott Makóhoz, a fiatalok számára széleskörben, földrajzi értelemben, lehetővé téve az iparostanonc oktatást. (*Makó Város Levéltára, Polgármesteri Hivatal iratai* 6283/1948.)

1949-ben megalkották a szocializmushoz illeszkedő szakmunkásképzés alapelveit. A törvény minden területén hatalmas változást hozott a képzésben. Központi irányítás, az Országos Munkaerőgazdálkodási Hivatal felelt a tanoncoktatásért. A legfontosabb változás, hogy az eddigi kisipari gyakorlati képzést akarták teljes egészében áttetelni a gyárak felé, ahol tanműhelyeket hoztak létre. (Marosvári, 1993. 93.)

A tanonc kifejezés helyett iparostanuló elnevezést használtak, és a képzésben kizárólag a nyolcadik osztályt elvégzett tanulók vehettek részt. A tíz hónapos képzés végén elméleti- és gyakorlati vizsgát tettek a tanulók, így szereztek segédlevelet. 1949-től országosan centralizálták és egységesítették az iparitanuló képzést, az oktatást az ötéves tervekben előírtaknak megfelelően végezték, ami egyértelműen kedvezőtlenül érintette a képzést. Létrejött a Munkaerőtartalékok Hivatala, melynek feladata az ország munkaerő szükségletének biztosítása volt. Csökkent a képzési idő, egyáltalán nem vették figyelembe a helyi igényeket. 1949-es évektől a helyi gyárak, üzemek lényegében beiskolázták a leendő munkaerőt és közben maguk biztosították a gyakorlati oktatást a diákoknak. Nagyüzemi keretek között szakmunkás-oktatók végezték a gyakorlati képzést a tanulóknak. (*Magyar Közlöny Rendeletek Tára* 1950.4.37.)

1951-től a képzési idő ismételten csökkent, az erősödő gazdaság, a háborút követő újjáépítés miatt nem volt idő kivárni, hogy a tanulók jobban elmélyítsék tudásukat az iskola falai között. Folyamatosan kellett a több munkaerő minden területen. (*Magyar Közlöny Rendeletek Tára* 1949. 56. 432-440.)

1953-ban a vasipari szakokok száma csökkent (erőltetett iparosítás visszafogása), és új elemként bevezették a traktoros-gépész oktatást, amely egyértelmű siker volt az iskola

történetében. Ezt később profilváltásnak is nevezték. Az iskola tanulói nem csak a tanulásban, szakképzésben jeleskedtek, élen jártak a társadalmi munkákban, gépeket szereltek, illetve segítettek a József Attila TSZ betakarítási munkáiban is. (Marosvári, 1993.)

Az 1956-os forradalom után a tanulólétszámot a vállalati igényekhez igazítva határozták meg, és átszervezték a tanműhelyekben folyó gyakorlati oktatást is. Az első évben az intézeti tanműhelyekben, majd a második és harmadik tanévben a vállalatoknál folyt a gyakorlati oktatás. Korszerűsítették a tanított tantárgyak anyagát is. Traktorosgépész helyett mezőgazdasági gépészt oktattak, amiből lett 1961-ben a mezőgazdasági gépszerelő (ez ma is a gerince a képzésnek). Erre a képzése folyamatosan nőtt a jelentkezés, jellemzően évente 120 főt képeztek, azonban kétszer ennyien szerettek volna mezőgazdasági gépszerelő szakmát szerezni. Jól fizető szakma volt, a könnyű elhelyezkedés mellett. Az időszak gépesítési hulláma a mezőgazdaságban is megmutatkozott. (Vass – Ferencz, 1966. 13.)

1965-től megjelent az emelt szintű szakképzés, mivel a munkáltatóknak egyre nagyobb szükségük volt a képzettebb szakemberekre. 1968-ra már meghatározták azokat a helyszíneket, ahol teljesítették elméletben és gyakorlatban egyaránt a magasabb elvárásokat. A tanulók három szinten tanulhattak: hagyományos képzés; emeltszintű, már érettségizett; továbbá elindult a felnőttképzés is. Az iskola országosan élen járt az oktatást érintő módszertanok kidolgozásában, itt kiemelném Szentpéteri János nevét, aki hosszú időn keresztül vezette igazgatóként az iskolát. Benke Zoltánnal közösen tankönyvet is írtak a mezőgazdasági gépszerelőknek. (Galamb József Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola irattára 45-36/1968.)

1969-ben ismét törvény jelent meg a szakképzés rendszerének változásáról, azt a következtetést vonták le, hogy differenciált, emelt szintű képzés kevésbé sikeres. A választható szakmák számát csökkentették, illetve a rokonszakmákban a képzés elején együtt oktatták az alapokat. A differenciált oktatás csak ezt követően, később valósult meg.

1974-re már számos, jellemzően termelőüzem munkaerőszükségletét látta el a makói iskola. Ilyen például DÉMÁSZ, AFIT, CSOMIÉP, FÉG, VOLÁN. A termelés mellett erősödésnek indult a szolgáltató szektor is, elrajtolt a víz- és gázkészülék szerelők képzése és az érettségihez kötött rádió- és televízió műszerészek, illetve az elektronikai műszerészek oktatása. (Galamb József Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola irattára, Igazgatói iratok 1975. szám nélkül. 27-5/1977)

Sok esetben elfordult, hogy az általános iskolából kikerülők felkészültsége, tudása nem volt megfelelő, azonban a demográfiai visszaesés miatt a hetvenes évek közepétől az iskolának nem volt lehetősége válogatni a jelentkezőkből, egyre inkább szinte bárkit felvettek, így nőtt a lemorzsolódás. Ezzel párhuzamosan a szakmunkás végzettség kezdett veszíteni értékéből. 1975-ben született meg a megoldás az akkori oktatáspolitikában. A szakmákat három csoportba sorolták: „elméletigényesebb” hároméves, a „gyakorlatigényesebb” hároméves és a rövidebb képzési idejű, kétéves képzés. További intézkedés, hogy az állami irányítás helyett a megyék vették át az iskolákat. Ezzel közelebb került ismét az irányítás, sokat nőtt a rugalmasság. (*Galamb József Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola irattára* 8-21/1970, 58/1978)

A hetvenes évek közepétől ismét változik az iskola profilja, a vasipari szakmák újra fontossá válnak a képzésben, a mezőgazdasági gépszerelők száma csökkenni kezd. A profiltisztítás keretében megszűnnek szakmák: a karosszéria-lakatos, a szerkezet lakatos, a rádió- és televízió műszerész, a takács, a cipőfelsőrész-készítő, a szíjgyártó, a férfiszabó, a fényképész, kárpitos és az ács-állványozó. Viszont új képzések is elindulnak a helyi cégek igényei alapján: mechanikai műszerész, műszergyártó-karbantartó, elektroműszerész és ruhakészítő-kötőipari konfekciós. (*Galamb József Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola irattára* 27-10/1984., 27-8/1985., 27-12/1985)

1982-ben az iskola áttér a ciklikus oktatásra, a diákok egyik héten gyakorlaton, a másik héten elméleti foglalkozás vesznek részt. Az oktatás hétköznapiakon történik. 1985-től technikusképzés is elérhető Makón. (*Marosvári, 1993., 207-208.*)

1990. december 1-én az iskola felvette a makói születésű Ford konstruktőr, Galamb József nevét. Az alábbi képen az iskola saját T Modell autója látható, a jármű szó szerint romokban érkezett és évek alatt vált, sok munkával ilyenné. (*Horváth, 2017, 68.*)

1.2. Ábra Ford T modell

Forrás: http://www.museum.hu/kiallitas/17061/Galamb_Jozsef_es_a_Ford_T-modell

2.2. Oktatás a 2004-2013 közötti időszakban

A rendszerváltást követő változások, gazdasági, társadalmi és politikai értelemben is, új kihívásokat állítottak a képző intézményekkel szemben. A korábbi szocialista „egyen” képzés helyett differenciáltabb oktatásra kellett átállni. Felülvizsgálták minden részletében az addigi oktatási stratégiát, igyekeztek figyelembe venni az összes szempontot és úgy kialakítani a választható szakokat, hogy azok megfeleljenek a kor elvárásainak.

2007-2013 között a létrehozott Makói Oktatási Központ egyesítette a Galamb József Szakképző Iskolát és az Erdei Ferenc Kereskedelmi és Közgazdasági Szakközépiskolát, továbbá a Kollégiumot. Az Erdei Ferenc Iskolában közgazdasági és kereskedelmi képzés zajlott, utóbbira egyre kevesebben jelentkeztek, ezért elindult a marketing- és reklámképzés. A Galamb József Szakképző Iskola esetében a bolti eladó és a zöldségtermesztő szakok jelentek meg újként.

Több, egymásra épülő szakmacsoportra kellett alapozni a jövőt. Ez pedig nem más, mint a mezőgazdaság, a kereskedelem és a gépészet. Ez a három szakmacsoport egymástól elválaszthatatlan, sok munkaerőt igénylő szakma, mely egyezik a jelenlegi kormány elképzeléseivel is. Az említett szakmacsoportok mellett a közgazdasági és informatikai

szakmacsoportok lehetnek azok, melyek egy jól működő gazdaság esetén mindenképpen kiváló, középfokú végzettséggel rendelkező munkaerőt biztosíthatnak térségünknek.

A két intézmény szorosan együttműködve nagyon jól halad a kijelölt úton, azonban a változás folyamatos igénye megtörte a lendületet. (Horváth, 2017.)

2.3. 2013-tól napjainkig

2013. augusztus 1-jétől az intézmények újra kettéváltak, ráadásul nem is egy fenntartó alatt működtek tovább. A Galamb József Szakiskola a Földművelésügyi Minisztérium fenntartása alá került, ami elvileg kedvezőbb anyagi támogatást jelentett.

Az iskolában ismételten „profiltisztítás” következett be, az agrárszektorral összefüggő szakok maradtak meg. Ez a mai napig vitatott, hogy érdemes volt-e ilyen mértékben leszűkíteni az iskola képzéseit. Előnye, hogy az intézmény sokkal jobban tud koncentrálni képzéseire, mivel egy területet érintenek. Hátránya, hogy megszűnt a képzések sokszínűsége, mivel a „kieső” képzések átkerültek egy másik iskolába, felmerülhet a kérdés, hogy azok oktatása a személyi és tárgyi feltételeket tekintve milyen színvonalon történik.

A Galamb József Szakiskola jelenleg elérhető képzései:

5 éves technikumi képzések

1. mezőgazdasági gépésztechnikus
2. mezőgazdasági technikus

3 éves szakmai képzések

1. mezőgazdasági gépész
2. kertész
3. gazda
4. szerszám- és készülékgyártó

SZAKKÉPZÉS 13. évfolyamtól

1. mezőgazdasági technikus
2. mezőgazdasági gépésztechnikus (Horváth, 2017.)

2.3 ábra: A Galamb József Szakközépiskola épülete napjainkban

Forrás: <http://www.galamb.mako.hu/?p=intro> (Letöltés időpontja: 2021. december 10.)

2.4. Szakképzés 4.0

A Szakképzés 4.0 oktatási stratégiát Magyarország Kormánya tárgyalta, és a 1168/2019 (III. 28.) Korm. határozatával elfogadta.

Az ipar egyre gyorsabb fejlődése, az új technológiák, eljárások és anyagok használata, valamint a megváltozott foglalkoztatói elvárások, makrogazdasági tényezők szükségessé tették a szakképzés és felnőttképzés átalakítását.

A szakképzés jelenleg a képzők oktatási kínálatán alapul, nem követi a munkaerő-piaci igényeket, ez hosszabb távon versenyképtelenséghez vezet. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) 2018-ban megfogalmazta a stratégiáját a 2018-2030-as időszakra, céljuk, hogy Magyarország Európa olyan országai közé tartozzon, ahol a legjobb élni, lakni és dolgozni. Ehhez szükségesek az erős vállalkozások, növekvő bérek és stabil munkahelyek. Ezeket a célokat támogatja az ITM által megalkotott kreatív és rugalmas, versenyképes tudással bíró fiatalokat nevelő, keresletvezérelt, kimenet-szabályozott szakképzési rendszer.

(<https://www.nive.hu/Downloads/Hirek/DL.php?f=szakkepzes-4.0.pdf>)

3. A kérdőíves kutatás bemutatása

A felmérést kérdőíves vizsgálattal végeztem, melyet név nélkül kellett kitölteni. A végleges kérdőívet az Alföldi ASZC Galamb József Mezőgazdasági Technikum és Szakképző Iskola oktatóival készítettem. A 21 kérdésből álló kérdőívet papír alapon, 30 példányban juttattam el az iskolába, melyből 20 kitöltött példányt kaptam vissza.

A kérdések többsége a könnyebb kiértékelhetőség miatt zárt kérdés, azonban a kérdőív utolsó 3 nyitott kérdésében az oktatók lehetőséget kaptak, hogy kifejtsék a szakképzéssel kapcsolatos véleményüket. Sajnos nem minden kérdésre kaptunk minden kérdőíven választ, a nyitott kérdésekre a válaszadók kevesebb, mint fele válaszolt.

A kérdőíves felmérés célkitűzései:

Célunk az volt, hogy felmérjük:

- a Szakképzés 4.0 sikerességét
- az iskola és a duális partner kapcsolatát
- az oktatók, a diákok és a szülők elégedettségét
- az iskolák személyi és tárgyi feltételeit
- a szakképzésből való lemorzsolódás mértékét és okait.

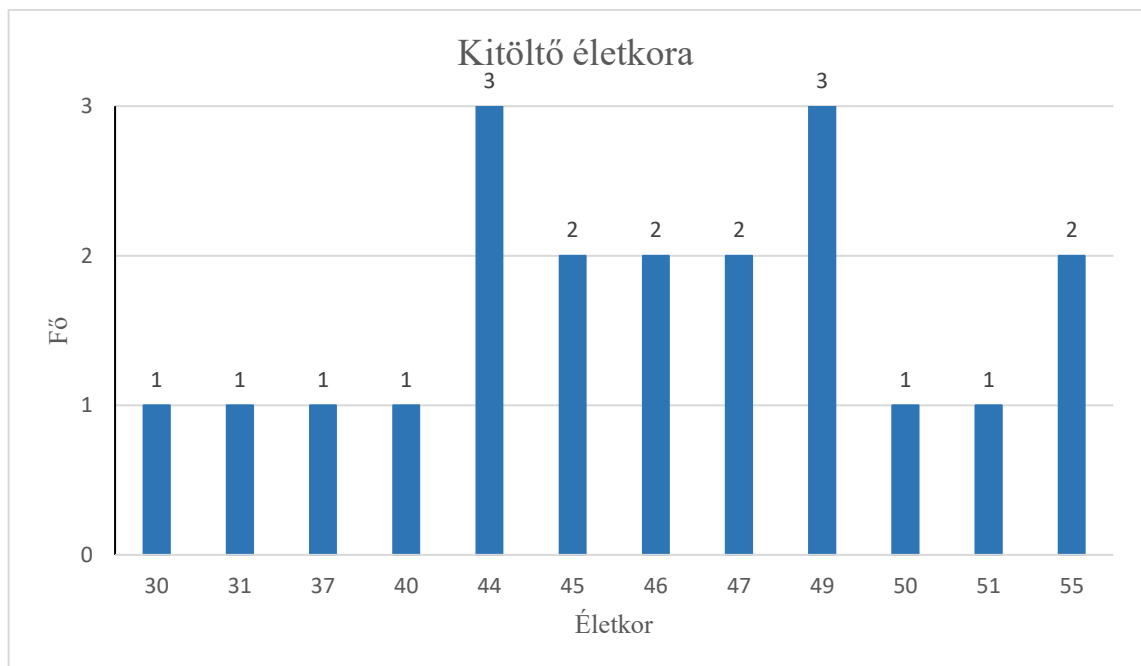
A kérdőív összeállításakor feltételezzük, hogy a kitöltők aktívan tanítottak a korábbi rendszer(ek)ben, illetve tanítanak a jelenlegi szakképzési rendszerben. A kérdőív nem tér ki külön arra, hogy a kitöltő elméleti és/vagy gyakorlati képzésben vesz-e részt.

4. Kérdőíves vizsgálat eredményeinek kiértékelése

20 db kitöltött kérdőívet elemeztem, mely alapján az alábbi eredményekre jutottam.

1. Kitöltő életkora

Válaszok: a válaszadók életkorát az alábbi diagramban láthatjuk.

Forrás: saját készítés

4.1 . ábra: A kitöltők életkora

A diagramból kiderül, hogy a megkérdezett oktatók mintegy 15%-a 40 év alatti. Ez arra enged következtetni, hogy a tanári pálya nem annyira kedvelt a fiatalok körében. Ennek számos oka lehet, ezek közül csak párat említenék: a versenyszférához képest alacsony bérek, a tanárok iránti tisztelet és megbecsülés hiánya.

A kormány igyekszik népszerűsíteni a pedagógus pályát, azonban a statisztikák egyértelműen azt mutatják, hogy csökken a tanárszakok népszerűsége. A pedagógus pálya népszerűtlenségét fokozta a 2013-as pedagógus-életpályamodell ötfokozatú előmeneteli rendszere. Minden tanárnak kötelező portfóliót és óratervet készíteni, valamint további dokumentumokkal és szakértői bizottság előtti beszámolóval igazolni a pedagógiai jártasságukat.

Szűkebb ismerőseim közül, illetve családomban is többen választották a tanári pályát, akik már zömében inkább idősebbek. Időnként szóba került a saját pályaválasztásom, egy-egy beszélgetés alkalmával, és szinte mindannyian azt javasolták, hogy „bármilyen legyek, csak pedagógus ne, mert az már nem olyan, mint régen”. A diákok nem tisztelik az oktatókat, ahogyan néhány szülő sem. A gyerekek kevésbé motiváltak a tanulásban, jóval több az adminisztrációs teher a tanárok számára.

Remélhetőleg a döntéshozók felismerik a tanári pálya fontosságát, pedagógusok nélkül nem létezik a jövő. A gyerekeknek szükségük van jobbnál jobb, felkészült és motivált oktatókra, mint ahogy az egész magyar társadalomnak is. Kizárólag képzett munkaerővel tudunk versenyképesek lenni az Európai Unióban és a világban egyaránt. Mivel jelentős lemaradásban vagyunk gazdasági értelemben a nyugati országokhoz képest, nagy hangsúlyt kell fektetnünk az oktatásra. Magas hozzáadott értékű termék vagy szolgáltatás, csak magasan képzett munkaerővel állítható elő. Ehhez viszont kiválóan képzett tanárokkal, oktatókkal kell rendelkezünk, akik folyamatosan képesek átadni ezt a tudást, miközben ők is fejlesztik magukat, igazodva az általuk tanított területek gyors változásaihoz.

Forrás: www.felvi.hu (Letöltés időpontja: 2021. november 19.)

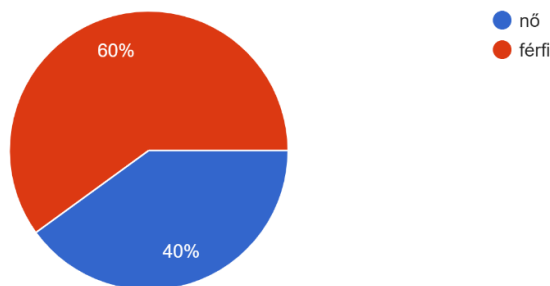
A fenti ábra is mutatja azt a drámai változást, ami mindösszesen egy év alatt következett be a pedagógus pályára jelentkezők körében. Az ország azért küzd, hogy megállítsa a népesség csökkenését, ezt elsősorban a gyermekes családoknak nyújtott anyagi támogatásokkal, kedvezményekkel teszi. Azt gondolom, hogy ezen felül érdemes lenne előre gondolkodni, például azon, hogy lesz-e elég óvónő, vagy ki lesz a bölcsődékben, ki tanítja meg a gyerekeket írni és olvasni. Nagyon előre kell látni, egy késői döntés már komoly problémákat okozhat az iskolákban, óvodákban, bölcsődékben.

Ha nő a születendő gyermekek száma, akkor nőni kellene a pedagógus pályát választók számának is, ez egy megoldandó feladat a döntéshozó kormány számára. El kell érni a fiatalok körében, hogy vonzó legyen számukra ez az életpálya, mert jelenleg kevésbé az.

2. Kitöltő neme

Válaszok: 12 fő férfi (60%) és 8 fő nő (40%) töltötte ki a kérdőívet.

Kitöltő neme
20 válasz

Forrás: saját készítés

4.2. ábra: Kitöltő neme

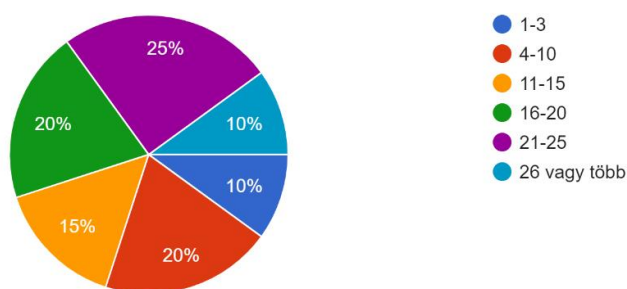
Az eredményekből láthatjuk, hogy az iskolában több férfi tanár van. Azt gondolom, hogy ennek oka az iskola profilja, vagyis a mezőgazdaság és a gépészet. Véleményem szerint ezek inkább a férfiak érdeklődési területéhez állnak közel, feltételezem, hogy a szakmai tantárgyak tanításában többnyire férfi tanárok vesznek részt.

Remélhetőleg a jövőben nőni fog a nők szerepe az agrár és műszaki területeken, hiszen ezek az ágazatok a hazai gazdaság építőkövei, hatalmas szerepük van a magyar GDP-ben. A hozzáadott érték egyre nagyobb ezekben a nemzetgazdasági szektorokban, ezért kiemelten fontos a magasan képzett, felkészült oktatók jelenléte. Szerencsére a 21. században teljesen elfogadott a nők részvétele az összes szakmában, és nem kell már az elfogadással küzdeniük, mint évtizedekkel ezelőtt. Ezzel együtt azonban még mindig inkább a férfiak vannak többségében ezeken a területeken.

3. Hány éve tanít a szakképzésben?

Válaszok: 1-3 éve 2 fő (10%), 4-10 éve 4 fő (20%), 11-15 éve 3 fő (15%), 16-20 éve 4 fő (20%), 21-25 éve 5 fő (25%), 26 vagy több éve 1 fő (10%)

Hány éve tanít a szakképzésben?
20 válasz

Forrás: saját készítés

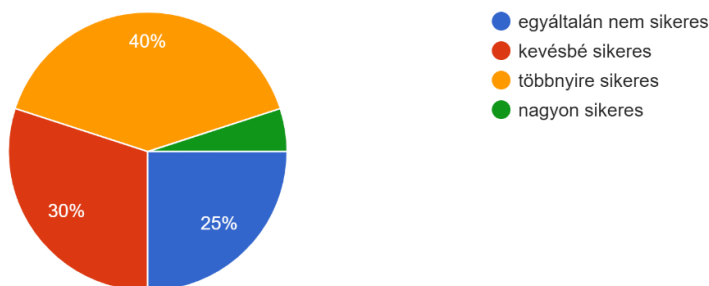
4.3. ábra: Szakképzésben töltött évek

Jól látható, hogy a megkérdezettek többsége már tapasztalt oktató, ahogyan az előzőekben láthattuk, a fiatal, esetleg pályakezdő tanárok létszáma minimális, legalábbis ebben az iskolában. Feltételezhető, hogy más képző intézményekben is hasonló értékeket kapnánk erre a kérdésre. Kijelenthető, hogy nem vonzó a tanári pálya napjainkban. Ennek a ténynek a megváltoztatása összetett feladat. Az első lépés mindenképpen kormányzati szinten szükséges, az orvosokéhoz hasonlóan rendezni kellene a pedagógusok bérét is. Azzal talán mindenki egyetért, hogy egy társadalomban a felnövő gyerekek jövőjét, életét a szülők mellett tanáraik

határozzák meg. Motiválni kell az oktatókat, hogy ők is ezt tegyék a diákokkal. A magyar társadalomnak újra megbecsüléssel, tisztelettel kell tekinteni a tanárokat.

4. A Szakképzés 4.0-ban mennyire sikeres az együttműködés a duális partnerrel?

A szakképzés 4.0-ban mennyire sikeres az együttműködés a duális partnerrel?
20 válasz

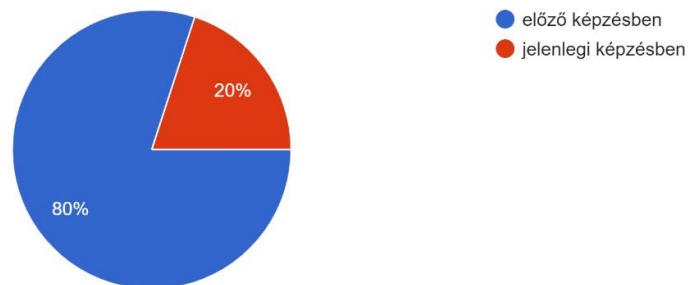
Forrás: saját készítés

4.4. ábra: Duális partnerrel való együttműködés sikeressége

A válaszadók 55%-a gondolja úgy, hogy a duális partnerrel való együttműködés kevésbé, vagy egyáltalán nem sikeres, 45% tartja sikeresnek. A következő kérdés is mutatja, hogy itt még bőven van tennivaló, mert ez a képzés legfontosabb része. Az esetleges leendő munkáltatónál ismeri meg a tanuló a munka világát, itt találkozik életében először - legalábbis a legtöbb esetben - egy munkahelyi szervezettel. A szakma gyakorlati részét, az alapvető és specifikus tudást ott ismeri meg, illetve megszokja azokat az írott és íratlan szabályokat, amelyek jellemeznek egy munkáltatót. Nagyon fontos, hogy jó élményük legyen és hatalmas kedvvel vágjanak neki életük következő szakaszának. Az iskola és a duális partner folyamatos együttműködése elemi érdeke mindenkinek, a cégek tudnak visszajelzést adni arról, hogy mennyire naprakész az elméleti oktatás. Régebben éppen ez volt a legnagyobb probléma, hogy az elavult elméleti oktatás soha nem követte a szakma gyakorlati változásait. Ezek a változások manapság fénysebességgel zajlanak, aki nem alkalmazkodik ezekhez állandó jelleggel, az komoly és behozhatatlan versenyhátrányba kerül. A skandináv államokban például kiválóan működik ez az együttműködés, az eredményről már nem is beszélve, ami példaértékű.

5. Az előző, vagy a jelenlegi képzésben sajátít el több szakismeretet a külső gyakorlaton a tanuló?

Az előző, vagy a jelenlegi képzésben sajátít el több szakismeretet a külső gyakorlaton a tanuló?
20 válasz

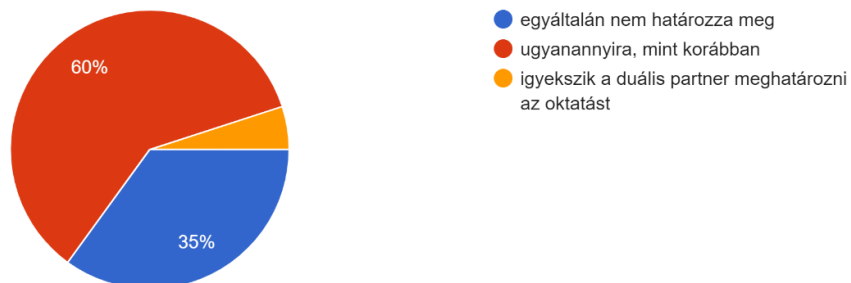
Forrás: saját készítés

4.5. ábra: Külső gyakorlat az előző és a jelenlegi rendszerben

Nehéz értékelni az erre a kérdésre kapott válaszokat, hiszen a gyakorlati helyszínek nem változtak a jelenlegi képzési rendszerben, azonban a 80% azt gondolja, hogy az előző formában több szakmai ismeretet szerzett a gyakorlaton a tanuló. A válaszadók inkább a gyakorlati képzés fontosságát emelik ki, ebben szeretnének a jövőben fejlődést látni. Ez mindenképpen dicséretes, ahogy az a 4. kérdésnél is olvasható, hiszen ez határozza meg az oktatás egészét. A szakmunkásképzésben a gyakorlati tapasztalat meghatározó, ha ebben jó valaki, akkor könnyen helyezkedik el. A külső gyakorlati helyszín szerintem fontos a diákok számára, lényegében nekik ebben a formában ez már egy munkahely, sok mindent tapasztalnak, szemben egy iskola által irányított saját tanműhellyel. Nyilvánvalóan a tanműhelynek is megvannak az előnyei, a legfontosabb, hogy nem profitorientált, ezért a gyakorlati oktatás pontosan tud haladni, a tanulóknak nem kell ad-hoc jelleggel besegíteni, mint például egy termelő vállalatnál, ha hirtelen nagyobb megrendelés érkezik. Az, hogy melyik jobb, a saját tanműhely vagy külső cégnél eltöltött gyakorlat, azt döntse el mindenki maga, számos érv és ellenérv van mindkét esetben.

6. Mennyire határozza meg a jelenlegi rendszerben az oktatás jellegét a duális partner „akarata”?

Mennyire határozza meg a jelenlegi rendszerben az oktatás jellegét a duális partner „akarata”?
20 válasz

Forrás: saját készítés

4.6. ábra: A duális partner „akarata”

Látszik, hogy a visszajelzés és együttműködés kevésbé van jelen a képzésben. A korábbi évtizedek hibás gyakorlata nehezen akar változni, fejlődni. Szerencsére néhány válaszadó már látja a fényt az alagút végén, és pozitívan értékeli ezt a kapcsolatot. A képzés centrális irányítása, szervezése nagyban akadályozza az iskolák egyéni alkalmazkodását a duális partnerekhez. Vélhetően a gyakorlati helyszínek sem bíznak abban, hogy ha visszajelzéssel, javaslattal élnek az iskola felé, akkor annak lesz kézzel fogható haszna. Például módosítják az elméleti tananyagot kisebb vagy nagyobb mértékben. A másik oldalon az iskolák is kellően rugalmatlanok, bizonyára nincs gyakorlatuk az örökös változtatások beépítésére.

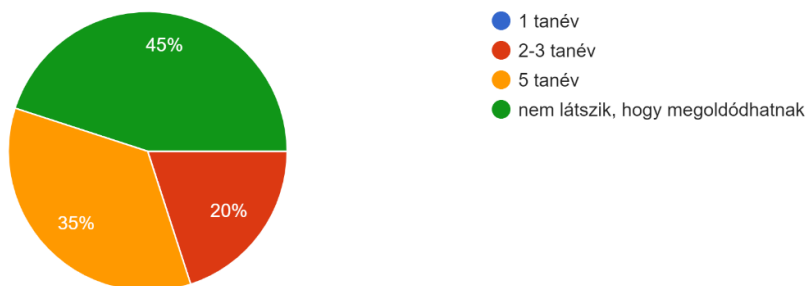
Azokon a földrajzi területeken, ahol betelepül egy-egy világcég, ilyen például a győri Audi vagy a kecskeméti Mercedes, fokozatosan képes kialakulni az oktatás minden szintjén, a szakképzéstől egészen az egyetemi szintig a támogató együttműködés. Persze itt nagyon erős vállalatokról beszélünk, akik nagyobb összeggel is támogatják a helyi oktatást, mivel nekik folyamatosan szükségük van specifikusan is képzett új munkatársakra, szakemberekre.

Általánosságban elmondható, hogy inkább a kisebb duális partnerek, méretüknél fogva vannak hátrányban, mint duális partnerek. Ha nézünk például egy 3 fős autószerelő műhelyt, ahol egy fiatal vesz részt gyakorlati oktatásban, szerintem kisebb, míg ezzel szemben egy több száz fős nagy cég, ahol számos diák szerzi meg a gyakorlati tudását, nagyobb befolyásoló erővel bír.

7. Ön szerint hány tanév kell a jelenlegi rendszernek, hogy az esetlegesen felmerülő nehézségek megoldásra kerüljenek?

Ön szerint hány tanév kell a jelenlegi rendszernek, hogy az esetlegesen felmerülő nehézségek megoldásra kerüljenek?

20 válasz

Forrás: saját készítés

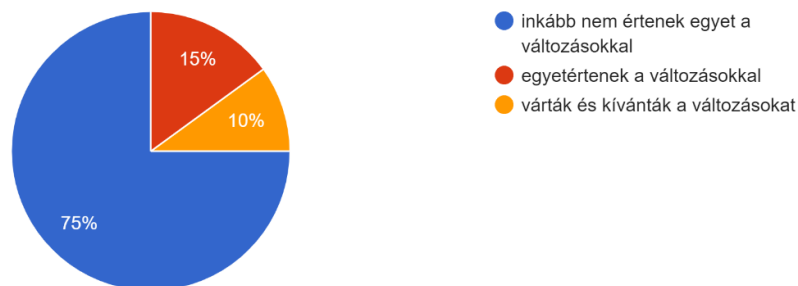
4.7. ábra: A rendszerhibák megoldásának várható ideje

Csak tippelni tudtak a válaszadók, természetesen az érzelmeiket senki nem tudta kizárni. A tanári kar nagy része már több nagyobb változást megélt, így nekik lehet azért gyakorlati tapasztalatuk az új képzési rendszerek kezdeti gyerekbetegségeinek kiküszöbölésében. A kördiagram jól mutatja, hogy egyértelműen nem örülnek a jelenlegi képzési rendszernek az oktatók. Ebben szerepet játszik az a régi magyar szokás is, hogy nem szeretjük a változásokat. Előre azt gondoljuk, hogy „biztos, úgyis rosszabb lesz”. Persze ez a félelem, negatív várakozás hosszú idő alatt alakult ki bennünk és sok esetben tapasztalati úton. A magyar ember az örök pesszimista, így ismernek minket a világban. Egy kedves ismerősöm személyes tapasztalata, aki felső vezetőként New Yorkban évekig képviselt egy magyar világcéget, hogy ez mennyire így van. Nemzetközi csapat részeként hoztak többször komoly döntéseket és neki többek között az szerep jutott, hogy valami hibát találjon a döntési javaslatban. Kivételesen optimista gondolkodású magyarként kérdezte, hogy ezt miért tőle várják egyedül, ha tízen vannak a csoportban. Teljesen természetesen elmondták neki, hogy a magyarok ebben a legjobbak a világon, mármint, hogy miért nem jó valami, szemben például az amerikaiakkal, akik a megoldásban gondolkodnak. A magyar kormány, szaktárca pedagógusokkal való állandósult harca, vitája sem kedvez a jelenlegi rendszer elfogadásának, itt sincs sajnos kooperáció.

8. Ön szerint a tanárok hogyan élték meg a változásokat? Szükségesnek tartották a változásokat, vagy inkább ragaszkodtak az aktuális képzési modellhez?

Ön szerint a tanárok hogyan élték meg a változásokat? Szükségesnek tartották a változásokat, vagy inkább ragaszkodtak az aktuális képzési modellhez?

20 válasz

Forrás: saját készítés

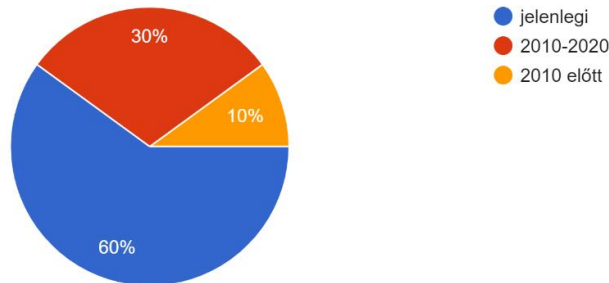
4.8. ábra: Tanárok viszonyulása a Szakképzés 4.0-hoz

Ahogy az előbbieken kifejtettem véleményem ebben a témában, elmondhatjuk, hogy változás ellenesek vagyunk. A válaszok 75%-a, számomra nem meglepő módon, inkább nem ért egyet a változással. Kíváncsi lennék, ha most lenne egy újabb változás a képzési rendszerben, akkor erre a kérdésre milyen válaszok érkeznének. Hiszen abban az esetben már a jelenlegi rendszer lenne a bázis, amivel most a többség nincs megelégedve. Az oktatók, tanárok többsége jobban érezte magát az előző formában, és egyáltalán nem tartotta indokoltnak ezt az átalakítást. Természetesen az sem kizárt, hogy a tanárok inkább negatív véleménye teljesen megalapozott, hiszen már valamivel több, mint egy tanévet maguk mögött tudhatnak a Szakképzés 4.0 rendszerben. Az is közrejátszik, hogy a kormány és a pedagógusok évek óta, kulturált keretek között, de nem mindenben értenek egyet. A szakma képviselőit, akik valóban értenek hozzá, évtizedek óta tanítanak, oktatnak, egyáltalán nem vonták be az átalakításba, nem kérdezték meg őket. Bizonyára, ha erre kaptak volna lehetőséget, akkor sokkal elfogadóbb, esetleg pozitív lenne a fogadtatása a Szakképzés 4.0-nak. Továbbá az iskolák anyagi forrásainak folyamatos csökkentése sem kedvezett ennek az átszervezésnek.

9. Melyik képzési modellben nagyobb a lemorzsolódás?

Melyik képzési modellben nagyobb a lemorzsolódás?

20 válasz

Forrás: saját készítés

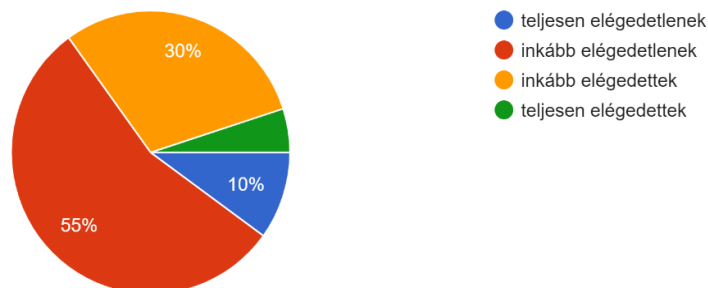
4.9. ábra: Lemorzsolódás mértéke a képzési rendszerekben

Bár 60%-ban a jelenlegi rendszert jelölték meg a lemorzsolódás mértékének kapcsán, véleményem szerint jelenleg nem áll rendelkezésre több éves tapasztalat ahhoz, hogy pontos választ adjunk erre a felvetésre. A későbbiek folyamán ezt számok segítségével össze tudjuk majd hasonlítani, szerencsére a lemorzsolódás egy mérhető adat. Érdeemes pár év múlva megvizsgálni az iskolát idő előtt elhagyó diákok számát objektív adatok alapján. Amennyiben az új képzési formát valóban nehezítésként élik meg a diákok, a tanárok, valamint a szülők, akkor elképzelhető, hogy nagyobb lesz a lemorzsolódás. A Szakképzés 4.0 az előző évben, 2020. szeptemberében indult, így a lemorzsolódás mértéke még számomra nem releváns, hiszen ez rövid idő még a következtetések levonására.

10. Ön szerint a diákok elégedettek a jelenlegi szakképzési rendszerrel?

Ön szerint a diákok elégedettek a jelenlegi szakképzési rendszerrel?

20 válasz

Forrás: saját készítés

4.10. ábra: Diákok elégedettsége

Számomra könnyebbség, hogy az iskola egyik osztályának életében magam is részt veszek, többek között órát látogatok, órát tartok. Beszélgettem a diákokkal, akik nagyon nem érzik saját bőrükön a jelenlegi rendszer okozta változásokat. „Tanulni kell most is, mint előtte” - mondta az egyik tanuló. A diákok kevésbé foglalkoznak ezzel, ugyanúgy élik az életüket az iskolában, és most is jól érzik magukat. Ebben nagy szerepet játszik az oktatók közvetlensége és rugalmassága, modern szemléletben zajlik a képzés.

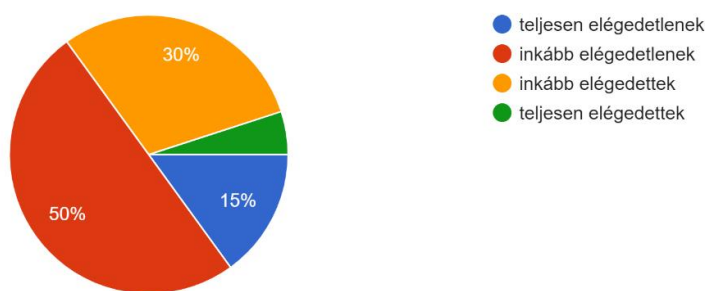
A pedagógusok többsége szerint a diákok inkább az előző rendszerrel szimpatizáltak. Természetesen tiszteletben tartom a tanári kar többségi véleményét, az sem kizárt, hogy az általam ismert osztály nagyon rugalmas és gyorsan alkalmazkodik a változásokhoz. Azért remélem, hogy a tanulók nem, vagy kevésbé érzik meg ezeket a változásokat, az ő feladatuk az elméleti tudás elsajátítása és a gyakorlati foglalkozásokon való részvétel.

Felmerült bennem, hogy a diákokat is megkérdezem a szakképzés változásairól, igaz ők 300-an vannak jelenleg az iskolában. Végül az „osztályom” diákjai lebeszéltek, mert náluk ez szinte nem is jelenik meg, nem érznek belőle semmit. A tanulók estében is időre van szükség, elképzelhető, hogy a későbbiek folyamán már lesz véleményük a 2020. évi szakképzési változásokról, bár a legtöbben addigra már végeznek.

11. Ön szerint a szülők elégedettek a jelenlegi szakképzési rendszerrel?

Ön szerint a szülők elégedettek a jelenlegi szakképzési rendszerrel?

20 válasz

Forrás: saját készítés

4.11. ábra: Szülők elégedettsége

Összegezve 50-50 % az elégedettek és az elégedetlenek aránya. A szülők számára is idő szükséges, hogy megszokják a kisebb-nagyobb változásokat. Eleve ők vannak a

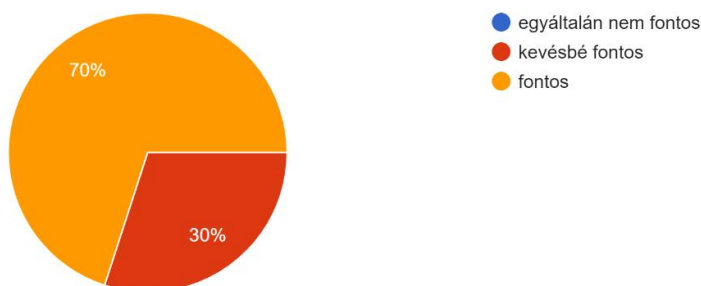
legmesszebb a változásoktól, jellemzően csak közvetett módon értesülnek róla. Esetleg egy-egy szülői értekezleten került szóba a tanárok tolmácsolásában. Egészen biztos vagyok abban, hogy a szülők rövid idő alatt nagyobb mértékben elfogadják a jelenlegi képzési rendszert.

Saját véleményem, hogy a szülők nagy része nem is tud a Szakképzés 4.0 bevezetéséről, nekik ez kevésbé fontos, bizonyára akad kivétel is, aki naprakészen követi a gyermeke oktatásával kapcsolatos változásokat. Megannyi gonddal vannak elfoglalva nap, mint nap, az már nem fér bele az életükbe, hogy az oktatás változásait is folyamatosan kövessék. Barátaim, ismerősim közül, akiknek gyermeke részt vesz jelenleg is valamilyen szakképzésben, kérdeztem, hogy mit tud erről. Egybehangzó válasz szinte az, hogy lényegében semmit, a többség nem is halott róla.

12. Az Ön iskolájában mennyire fontos a duális partnerek, mint munkáltatók visszajelzése?

Az Ön iskolájában mennyire fontos a duális partnerek, mint munkáltatók visszajelzése?

20 válasz

Forrás: saját készítés

4.12. ábra: Duális partnerek visszajelzésének fontossága

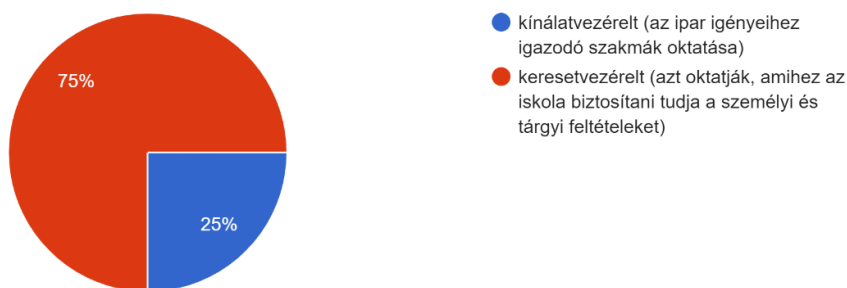
A Galamb József Szakiskola úttörő próbál lenni, úgy veszem észre, ezt nagy sikerrel teszi. Az iskola vezetésének határozott célja, hogy mindent megtegyen a képzés javítása érdekében. Igazgató úr szívügyének tekinti a modernizálását, az iskola jó hírének fenntartását. A szakképző gyakorlati duális partnerekkel rendszeres kapcsolata van az iskola vezetésének és szaktanárainak. Igyekeznek mindent egyeztetni, fő szemléletük, hogy mindenki találja meg a számítását. Egyenrangú félként van jelen az összes

résztevő, tanárok, diákok, duális partnerek. Természetesen nekik sem könnyű az életük ebben a központi irányítású hazai képzési politikában. Törekednek a lehetséges egyensúly elérésére és fenntartására. A makói emberek kivétel nélkül nagyon közvetlenek, mindenki ismer mindenkit, így az iskola is ilyen, rugalmasság és együttműködés jellemzi, igyekszik az esetlegesen felmerülő problémákra megoldandó feladatként tekinteni. Magam is sokat tanultam ebből a szemléletből, a probléma nem több mint egy feladat, amit meg kell oldani, és tegyük ezt jó kedvűen.

13. Ön szerint a képzési rendszer kínálat-, vagy keresletvezérelt?

Ön szerint a képzési rendszer kínálat-, vagy keresletvezérelt?

20 válasz

Forrás: saját készítés

4.13. ábra: Képzési rendszer és az ipar

Véleményem szerint a hazai képzési rendszer legnagyobb hibája, hogy nem igazodik, vagy lassan, késve követi le a munkaerőpiaci igényeket. A vállalatok munkaerő igényei napjainkban gyorsan változnak, térségenként eltérő, zöldmezős beruházásoknál akár több száz új, képzett munkatársra lenne szükség. Ráadásul a hazai munkaerő nem hajlandó vándorolni, egy új munka miatt csak kevesen költöznek el messzebbre. Ennek persze az is oka, hogy hazánkban az ingatlan, amiben élünk a tulajdonunkban is van, szemben a fejlettebb nemzetekkel, ahol a bérlet a fő jellemző, így könnyebb a földrajzi mozgás. A külföldi munkavállalás viszont nagyban érinti a hazai, főleg szakember hiányt, ahol sajnos nem vagyunk fizetésben versenyképesek. Bár az utóbbi időben az építőipari szakmák javadalmazásai igen közel kerültek a nyugati bérekhez. Ezzel szemben az iskolák infrastruktúrája, oktatói gárdája, képzési szerkezete viszonylag állandó, kismértékben változtatható. Egészen biztosan elmondható, hogy az igények és a kereslet

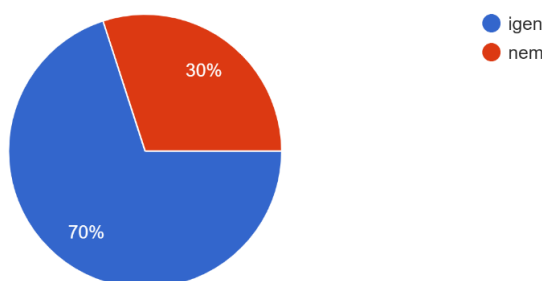
nincs összhangban. Nyilvánvaló, hogy nem könnyű feladat naprakészen felmérni, hogy mikor milyen szakmára van, pontosabban lesz szükség, mivel a képzés több évig tart. Előre kell megbecsülni az igényeket, a kormányzat szaktárcája igyekszik különböző szervezetein, pl. Nemzeti Foglalkoztatási Hivatalon keresztül információt gyűjteni és azokat elemezve képzési tervek készíteni. Bizonyos szakmáknál már ott tartunk, hogy állandó hiány van, pl. buszvezető, autószerelő, kamionvezető. Az is megnehezíti az alkalmazkodást, hogy egyes iparágak szinte a semmiből élednek fel és végtelen számban várják a szakképzett munkatársakat. Ezt történt az elmúlt pár évben a hazai építőiparban is, többek között ez is hozzájárult ahhoz, hogy a magyar ingatlanárak az egekbe szöktek.

Hazánkban számottevő a pályaelhagyók aránya, sokan nem jól választanak szakmát és nem maradnak abban sokáig, így kezdhetik előlről, gyakran autodidakta módon tanulnak meg más szakmát. Cukrászból lesz autószerelő például, több ismerősöm is autószerelőként dolgozik, habár nincs ilyen végzettségük, és nem győzik, annyi munkájuk van. A társadalom maga tölti ki a piaci réseket, mivel nagyon komoly hiány van az előbb említett autószerelő szakmából. Ma hazánkban 5000 fő autószerelő hiányzik. A másik ok, ha jó a szakmaválasztás, de anyagilag nem éri meg maradni a szakmában. Mindig vannak siker szakmák és az adott időszakban szükségesek. A közgazdaságtan alapvető tézisei alapján a piac értékeli, hogy mennyire fizeti meg az adott szakma képviselőit.

Bízom abban, hogy megérem, amikor hazai képzési rendszer teljes egészében kínálatvezérelt lesz. Azt gondolom, hogy ehhez a szemléletváltáson túl, jelentősen több pénzügyi forrásra lenne szüksége az oktatásnak, illetve jóval nagyobb önállóságra a képző intézmények esetében.

14. A szakmai tárgyakat oktatók tudása, képzettsége megfelelően követi a technológiai fejlődéseket?

A szakmai tárgyakat oktatók tudása, képzettsége megfelelően követi a technológiai fejlődéseket?
20 válasz

Forrás: saját készítés

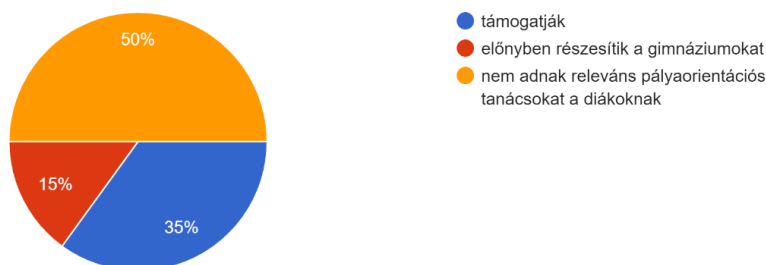
4.14. ábra: Oktatók képzettsége

A magyarok megannyi találmánnyal gazdagították már a világot, bizonyítva ezzel a nemzet rátermettségét. A kérdésre érkezett válaszok is zömében azt mutatják, hogy a pedagógusok kollégáik, és a saját felkészültségüket is kiválóan tartják. Főleg a szakmai tantárgyak esetében az oktatók jól követik a technológiai fejlődést, itt különösen fontos a naprakész tudás megléte. Ebben a duális partnerek is támogatással tudnak lenni, mivel ők jellemzően versenyszféra szereplői, így működési sajátosságuk miatt időben megszerzik az őket érintő technológiai változásokat. Akár az is elképzelhető, hogy egy már oktatott területen keletkezik olyan változás, ami miatt azt a részt újra kell tanulni. Az alkalmazott kutatás határtalan, rengeteg az innovatív ötlet, amiből gyorsan lesz megvalósult technológiai újítás a gyakorlatban. Ezt követniük kell a szakma képviselőinek és diákjainak egyaránt, aki ezt nem teszi az könnyen lemarad és nézhet más szakma iránt. Egyik legjobb példa az autószerzők, ahol fénysebességgel változik minden, a független szervízek gyakran szakosodnak, mert anyagilag sem győznék minden autótípushoz megvenni az összes szervíz eszközt, szerszámot vagy szoftvert.

15. Az általános iskolák mennyire támogatják a szakképzésben való továbbtanulást?

Az általános iskolák mennyire támogatják a szakképzésben való továbbtanulást?

20 válasz

Forrás: saját készítés

4.15. ábra: Az általános iskolák pályaorientációs iránymutatása

Az általános iskolák feladata, hogy a gyerekeket megtanítsa írni és olvasni, számolni, valamint a többi tantárgyból alapvető ismereteket elsajátítani. Ez óriási feladat, nekik kell megadni az alapot, amire a későbbiekben építkezni lehet. Nem kerül feltérképezésre a gyerekek valódi érdeklődési területe, persze erre idő sem lenne. Az általános iskolákban egy-egy osztály létszáma hatalmas, nem tud megjeleni benne az egyediség. Természetesen akadnak kivételek is, ahol az adott tanár nem csak munkájának tekinti az iskolát, hanem valóban szereti az oktatást és a diákjait is. A legtöbb diák a pályaválasztás időszakában teljesen tanácstalan, elképzelése sincs, hogy merre menjen tovább. Elég gyakori, hogy a diák vagy szülő kizárólag azt nézi, hogy az adott pillanatban melyik szakmában lehet nagyon jól keresni vagy azt, hogy az ismerős, barát milyen szakmát választott. A legborzasztóbb, hogy még a szülők nagyrésze sem érzi komoly döntésnek gyermeke pályaválasztását. Az általános iskolák szerepe a gyerekek pályaválasztásában nem számottevő, ez inkább a szülőkre marad, akik szintén nem jeleskednek a kérdés megfelelő szinten történő kezelésében.

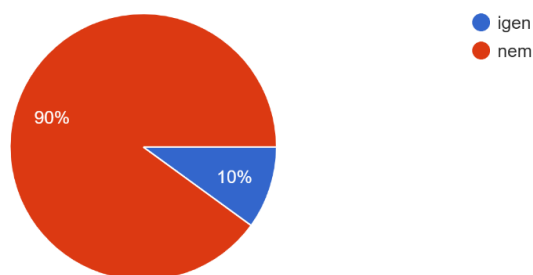
Léteznek pályaorientációs tanácsadások, ahol szakemberek segítenek a döntésben. Általában pszichológusi kérdőív kitöltésével és személyes beszélgetés alkalmazásával kísérli meg behatárolni az érdeklődési területeket. Nagyfokú bizonytalanság esetében érdemes felkeresni egy ilyen szakembert. Ehhez viszont felelős szülői hozzáállás szükséges, akinek fontos gyermeke jövője.

Nem gondolom, hogy az általános iskolák feladata lenne a diákok szakképzésbe történő irányítása. A tanulók szakmaválasztását befolyásolják az általános iskolai eredményei,

egy kitűnő tanuló nagy valószínűséggel fog egyetemi képzésben részt venni, mint egy gyengébb tanulmányi eredményeket elérő tanuló, különösen, ha ezt a szülők is támogatják. A gyengébb tanulmányi átlag esetében merül fel a szakmaválasztás inkább vagy olyan családban, ahol nincs anyagi lehetőség hosszú évekig taníttatni a gyermeket. Szerencsére az utóbbi esetben van lehetőség munka melletti továbbtanulásra később is, az első diploma megszerzését levelező tagozaton is támogatja az állam.

16. Mit gondol, az általános iskolából megfelelő kompetenciákkal kerülnek a diákok a szakképzésbe?

Mit gondol, az általános iskolából megfelelő kompetenciákkal kerülnek a diákok a szakképzésbe?
20 válasz

Forrás: saját készítés

4.16. ábra: Az általános iskolából kikerülő diákok kompetenciája

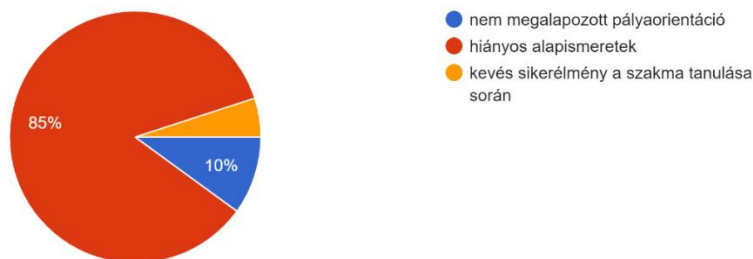
A 90%-os negatív eredmény nem az általános iskolai tanárokat minősíti, egyszerűen ennyit változott a világ. A tanulás már nem érték annyira, azt is mondhatnám, hogy divat nem tanulni, tisztelet a kivételnek. Makón és térségében a diákok többsége egyszerű családokból kerül ki, ahol a szülők, nagyszülők sem rendelkeztek felsőfokú végzettséggel, sok esetben csak általános iskolát végeztek. A gyerekek otthonról nem hozták magukkal a tanuláshoz a megfelelő motivációt. A szülők nem vártak el túl sokat az általános iskolai tanulmányaik során, ha nem buknak meg az már jó. Ezért nagyon hiányos ismeretekkel tanulnak tovább, ahol már nehéz pótolni az alapokat. Az általános iskolai tanároknak hihetetlenül nehéz dolga van pusztán a fegyelmezéssel is, és akkor még nem is beszéltünk magáról a tanulásról. A tanórák egy része nem is a tanulásról, hanem a diákok magatartás problémáinak a kezeléséről szól. Az otthoni tanulás sok esetben elmarad, a szülő sem kéri számon. Nem csodálkozom a 90%-on, ezt a választ

vártam. Számos már gyakorló tanár kollégától is ezt hallottam az ország különböző részeiből. Földrajzilag vannak hátrányosabb területek napjainkban is, ahol az írás, olvasás készsége sem lesz megfelelő a 8. osztály végére.

Ennek megváltoztatása embert próbáló feladat, a mélyszegénység felszámolása, a tanulás, mint érték újbóli elfogadása a társadalomban. Vitatott kérdés a nehezen kezelhető vagy tanuló gyermekek kiemelése, hogy ne akadályozzák a többiek fejlődését. Ez régebben így történt, hogy kinek volt jó, az más kérdés. A többségnek bizonyára, ők így jobban tudtak haladni a tananyaggal, a tanároknak is, mivel nem kellett állandóan fegyelmezni azt a néhány gyereket, akinek például a magtartása nem felelt meg az elvárásoknak. Másik oldalról vizsgálva a kérdést viszont, akiket kiemeltek és külön oktatási intézménybe kerültek, régebben kisegítő iskolába, egész életükre hátrányba kerültek a normál iskolát látogató társaikkal szemben. Arra nem szeretnék vállalkozni, hogy igazságot tegyek ebben a kérdésben, nincs tökéletes, mindenki számára kedvező megoldás.

17. Ön szerint mi okozza a lemorzsolódást a szakképzésben?

Ön szerint mi okozza a lemorzsolódást a szakképzésben?
20 válasz

Forrás: saját készítés

4.17. ábra: Lemorzsolódás okai

Az egyik ok, kapcsolódva az előző kérdéshez, hogy az általános iskolában a diákok nem szerzik meg a megfelelő ismereteket. Minden további képzés az általános iskolában kapott alapokra épül. További gond ezzel, hogy nem sajátították el a tanulás képességét, nem szeretnek tanulni, vagy egyáltalán nem hajlandók rá.

A másik ok a rossz szakma választás, ami, ha szerencséje van a tanulónak, gyorsan kiderül és igaz egy év elvesztésével, de tud másik szakmát választani. Sok esetben a szülő erőltet valamit, amit a diák valójában nem is akar. Itt is megmutatkozik, hogy mennyire fontos

a jó pályaválasztás, és milyen nagy felelőssége van a szülőknek ebben. Nem elég jól fizető szakmát tanulni, szeretni is kell azt, ezt sokan nem veszik figyelembe.

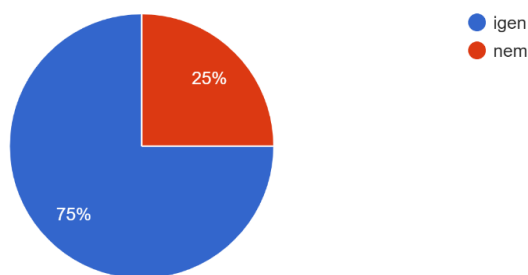
Ritkán, de sajnos előfordul, hogy valaki rossz társaságba keveredik és egyre inkább kimarad az iskola látogatásából. A drogok szerepe itt sok esetben előfordul, így már nem is az iskola befejezése, hanem a normál életbe való visszahozás a feladat, amiben ismét a szülő kap hatalmas szerepet és felelősséget.

Említsük meg a családban bekövetkező esetleges negatív változásokat, ilyenkor a legtöbbet a gyerekek szenvednek a szülők külön költözése, válása, stb. miatt.

18. Ön oktatóként részt venne vállalatnál szervezett szakmai továbbképzésen?

Ön oktatóként részt venne vállalatnál szervezett szakmai továbbképzésen?

20 válasz

Forrás: saját készítés

4.17. ábra: Vállalatnál szervezett szakmai továbbképzés

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 50. §-a szerint:

„(1) Az oktató négyévenként legalább hatvan óra továbbképzésben vesz részt. A szakirányú oktatásban oktatott tantárgy oktatójának továbbképzését elsősorban vállalati környezetben vagy képzőközpontban kell teljesíteni.”

A válaszadók háromnegyede szívesen venne részt vállalatnál szervezett szakmai továbbképzésen. A Szakképzés 4.0 egyik célja, hogy a vállalatoknál szervezett szakmai továbbképzésekkel biztosítsa az elméleti és gyakorlati oktatók naprakész ismereteit, valamint a középiskolai rendszerből olyan tanulók kerüljenek ki, akik az alapismereteken túl piacképes ismeretekkel rendelkeznek. Gondoljunk bele, egy közel nyugdíjas korú tanár továbbképzések nélkül már elavult, korszerűtlen ismereteket adna át a diákoknak, melyek birtokában a tanulók nem állnák meg a munkaerő piacon.

Ahogy a Szakképzés 4.0 is írja: *„A magyar gazdaság versenyképességének egyik kulcsa a minőségi szakemberképzés.”*

19. Ön szerint mit kellett volna átemelni az előző (vagy azt megelőző) szakképzési rendszerből a jelenlegibe? (6 válasz)

A nyitott kérdésre a következő válaszokat kaptam:

- Az iskolai tanműhelyek rendszerét

A régebbi képzési struktúrában az iskola teljeskörű, minden szakmát lefedő tanműhellyel rendelkezett, ami már csak részben van meg.

Saját vélemény, hogy életszerűbb a gyakorlatot valós cégnél megszerezni, ami sokkal komplexebb ismereteket ad. Az iskolai tanműhely olyan, mint egy kis védett burok, sok mindenben nélkülözi a valóságot, viszont itt tudjuk megadni azokat az alapokat, amikre már tudnak alapozni a duális partnernél.

- 9. osztályban ne alapozás legyen, hanem a rendes szakmát kezdjék el tanulni

Azt gondolom, hogy szükség van az alapozásra is, hogy a későbbiekben legyen mire építeni az új ismereteket, ne legyenek nagy hiányosságok a tanulók tudását illetően. Fontos az is, hogy már megismertessük őket a választott szakmával, a képzés elejétől legyenek szakmai tantárgyak, még ha kisebb óraszámokban is, mint az azt követő években.

- Szigorúbb követelményrendszer

Ez kétélű fegyver. Egyrészt jó lenne, mert megfelelő tudás nélkül nem lehetne a diáknak előre lépni, így például az általános iskolából felkészült gyerekek érkeznének.

Másrészt többen lennének, akik nem jutnának tovább az általános iskolánál, pedig lehet, hogy egy-egy szakmában, a gyakorlatban nagyon ügyesek lennének.

- Régebben a gyakorlathoz több anyagi támogatás párosult, ezzel több szerszám és technikai eszköz állt rendelkezésre

Jelenleg egyre csökkenő forrásból gazdálkodnak az iskolák, éppen az ellenkezője lenne a legfontosabb a társadalom számára. A tanulással a jövőt építjük, nem szerencsés ezen spórolni.

- Szakmai gyakorlat fontossága

A szakdolgozatban erről már többször szó esett, hogy a szakképzésben mennyire fontos a gyakorlati képzés. Szerintem a legfontosabb, minden ott dől el, ha jó a gyakorlatoktatás, akkor értékes lesz a végzett diák a munkaerőpiacon. Ha ez kevésbé valósul meg, akkor sajnos csak egy papírja lesz a fiatalnak, de a gyakorlatban nem tud majd érvényesülni.

20. Van-e olyan, amin a jelenlegi szakképzési rendszerben változtatna? Ha igen, mi lenne az? (9 válasz)

A nyitott kérdésre a következő válaszokat kaptam:

- Több anyagi támogatás szükséges

Azt hiszem mindig van olyan fejlesztés, beruházás, amire lehetne fordítani a támogatást, de jelenleg valóban nem rózsás a helyzet, kevés pénzből kell gazdálkodni az iskoláknak.

- Teljes egészében átalakítanám

Szélsőséges álláspont, annyit lehetne javasolni az oktatási törvények alkotóinak, hogy vonják be a pedagógusokat a változásokba, hiszen nekik van a legnagyobb tapasztalatuk.

- Kevesebb óraszám a tanulónak

Egyetértek vele, hogy a magyar diákok túlterheltek a sok tanóra miatt. A „kevesebb néha több” elvet követve vélhetően biztosabb tudást szereznének a hallgatók. Jelenleg, sok esetben, szinte öntik az új ismereteket a gyerekekre, akiknek motiváltság estében is állandóan igyekezni kell, ez egyfajta stresszt, szorongást vált ki a diákokból.

- Több és elmélyültebb szakmai alapozás

Az adott szakma alapjai nélkül nem lehet elmélyülni a választott képzésben, ezért is fontos már az elejétől a konkrét szakmát gyakorolni.

- A gyakorlati képzési helyszíneket fejleszteném a sikeresebb szaktudás elsajátítása érdekében

Ez ismételten csak az anyagiak kérdése, de valóban indokolt lenne, hogy például az esztergályos diákok ne egy 30 éves, elavult gépen ismerjék meg a szakma alapjait. Természetesen ezt is látni kell, de esélyesebb, hogy a cégeknél a jövőben sokkal korszerűbb gépeken fognak majd nap, mint nap dolgozni. Mivel a technika fejlődése megállíthatatlan és nagyon gyors, így ez az igény nagyon sokba kerülne, azonban érdemes lenne megvalósítani.

- Szakképző helyek

Mindig lehet találni jobb és jobb helyeket a szakképzésre. Mikor, ki éppen melyiket tartja a legalkalmasabbnak, ez több tényező kérdése. Nem biztos, hogy pusztán objektív szempontok alapján összehasonlíthatók a meglévő és lehetséges szakképző helyek.

- A gyakorlati oktatáshoz több anyagi támogatás szükséges
- Több támogatás a tanműhelyeknek
- A versenyszféra nem annyira befogadó, előítélettel vannak a diákok felé

Ez mindig is gond volt, hogy a gyakorlott szakember kicsit „lenézi” a pályakezdőt, elfelejtve, hogy ő is kezdte valamikor a szakmát. Persze, biztos őt sem kezelték a gyakorlottabb munkatársak egyenrangú félként, így most visszaadhat ebből valamit. Remélhetőleg lesz egy generáció, ahol megszakad ez a sorozat.

21. Mit gondol, mi fontos ma a szakmát választó diákok számára? (5 válasz)

A nyitott kérdésre a következő válaszokat kaptam:

- Pénz
- Fizetés
- Fizetés, és az, hogy a barát hova jelentkezik
- Jól fizető szakma
- A családi gazdaságban való elhelyezkedés

Véleményem szerint erre a kérdésre reális válaszokat kaptunk. A mai világban óriási hangsúly van a pénzen, célunk, hogy minél több pénzt keressünk, lehetőleg kevés munkával.

Mezőgazdasági munkánál nem beszélhetünk kevés munkáról, inkább mondhatjuk úgy, hogy vannak nagyon aktív, és nyugalmasabb időszakok, sokszor a munkát azonnal el kell végezni, nincs idő napokra elhalasztani, mert az addig befektetett munkánk egésze is kárba veshet. A szakmai gyakorlatom során több diák és oktató is említette, hogy az iskolába jelentkező tanulók jelentős része aktívan tevékenykedik a családi gazdaságban, ezért szeretnének mezőgazdasághoz kapcsolódó szakmát szerezni. Az ő esetükben már van egy alaptudás, van mire építeni, fogékonyak az új ismeretek iránt, sokkal nagyobb motivációval rendelkeznek.

Azoknál a tanulóknál, akik még nem biztosak abban, milyen területen szeretnének elhelyezkedni, valóban befolyásolhatja a döntésüket, hogy a barátjuk, osztálytársuk hova jelentkezik. Sajnos ilyenkor valószínűleg nem fogja akkora figyelemmel elsajátítani a tudást, nem fogja érdekelni az adott szakma, amennyiben befejezi az iskolát, és megszerzi a szakképesítést, nem biztos, hogy a szakmájában fog elhelyezkedni.

5. Összegzés, következtetések levonása, javaslatok megfogalmazása

Vitathatatlan az a tény, hogy bármely ország életében folyamatosan szükség van a szakképző iskolák által képzett szakemberekre, nélkülük megállna a világ. Ez hazánk esetében sincs másképpen, ezért is próbál meg az oktatási szaktárca, igaz kizárólag centralizált módon, de mindent megtenni ennek elősegítése érdekében. Így született a tavalyi évben hatályba lépő Szakképzés 4.0, melynek három kiemelt célja van: karrierlehetőség a szakmát választók számára, vonzó környezet megteremtése a tanuláshoz, naprakész oktatói tudás biztosítása.

Mennyire sikeres a Szakképzés 4.0?

Több oldalról lehet megközelíteni ezt a kérdést. A kormányzat szerint nagyon sikeres, elérte a célját, mindenképpen egy minőségi javulást hozott a magyar szakképzésben. Persze ők állították össze a javaslatot és fogadták el a törvénybe iktatott változást. Ha a tanárok/oktatók szemszögéből vizsgáljuk, akkor viszont kevésbé sikeres, jobban működött az előző szakképzési rendszer. Igaz a pedagógusok évek óta bizonyos kérdésekben nem teljesen egyeznek a kormányzattal. Véleményem szerint korai lenne a kérdésre érdemben válaszolni, hiszen mindössze egy tanév telt el, és természetes, hogy a legjobb esetben is akadnak korrigálandó részek kisebb vagy nagyobb mértékben a Szakképzés 4.0-nál. Abban remélhetőleg egyetért mindenki, hogy a célok, melyek meghatározásra kerültek mindannyiunk érdekét szolgálják. Ki ne szeretne vonzó környezetben, felkészült oktatóktól tanulni egy olyan szakmát, ami ráadásul majd sokat ér a munkaerőpiacon? Számomra a legnagyobb ellentmondás a szakképzés fejlesztésében, hogy ezt úgy várjuk a képző intézményektől, hogy közben évről-évre csökkenő pénzügyi keretből kell gazdálkodniuk. A vonzó környezet, a fejlettebb infrastruktúra fenntartása, esetleg minőségi javítása hatalmas kiadást jelent manapság. Különösen igaz ez olyan iskolákban, mint a Galamb József Szakiskola, hiszen például saját tankerttel rendelkezik, mint egy gazdaság. Az itt használatos gépek, berendezések beszerzési árai igencsak magasak. Nyilvánvalóan más intézmények is bőven el tudnák költeni az esetleges többlet forrásokat. Sportokban is így van, sokkal sikeresebb egy sportág, ha nagyobb anyagi támogatást kap. A pedagógusok béreiről már ne is beszéljünk, kezdő tanárnak másodállást kell vállalni, hogy alapszinten megéljen.

Javaslat: jelentősen több forrás biztosítása az iskolák számára, különösen, hogy ez a befektetés mérhető számokban is, közép- és hosszútávon az ország is jobban gyarapszik, így megtérül a jelenben elköltött minden forint az oktatásban.

Az iskola és a duális partner kapcsolata?

A kérdőíves válaszok szerint ez korábban meggyőzőbb volt általánosságban, azonban a konkrét iskola esetében ez jól működik. Mivel szakdolgozatom elsősorban a Galamb József Szakiskolát elemezte, így ezt a kapcsolatot, ami az iskola és a duális partner között létrejött, igen jónak látom. Személyesen is ezt tapasztaltam az oktatók és diákokkal történt beszélgetéseim során. Nagyfokú közvetlenséget tapasztaltam, amiben tudják, segítik egymást. Ezt bizonyára segíti a kisvárosi környezet. A helyi duális partnereknél a diákok gyakorlati képzésük során sok mindennel találkoznak, ismereteik sokat fejlődnek ezáltal.

Javaslat: jó példák, jó gyakorlatok másolása, olyan területeken, ahol esetleg még nem teljesen felhőtlen az iskola és a duális partner együttműködése, az iskolák megoszthatják tapasztalataikat egymással rendszeresen.

Az oktatók, a diákok és a szülők elégedettsége?

A szülők akkor elégedettek, ha a gyermekük is az. Ha az iskolából hazatérve mindig csupa jót hall a szülő, akkor minden rendben van. Tapasztalatom alapján kevés az a szülő, aki napi szinten követi az iskola történéseit. A diákok már sokkal jobban érintettek az iskola napi életében, hiszen nekik ez a „munkahelyük”. Az általam megismert tanulók nem nagyon érezték meg a Szakképzés 4.0 változásait. Az oktatók/tanárok viszont kevésbé örültek az új szakképzési rendszer tavalyi bevezetésének, ők inkább az előző képzési formát gondolják jobban működőnek. A új esetében több évre lesz szükség, amíg a finomhangolás megtörténik.

Javaslat: Szakképzés 4.0 összeállításából kimaradtak a pedagógusok, érdemben nem kérdezték meg őket, a jövőben feltétlenül szükséges lenne a szakma leginkább hozzáértő képviselőivel, a tanárokkal és oktatókkal egyeztetni egy ilyen változás esetén.

Az iskolák személyi és tárgyi feltételei?

Ez visszavezethető az anyagi lehetőségekre ismételten, vannak könnyebben elérhető támogatások, mint pl. az épületek energetikai fejlesztése nyílászáró cserével, hőszigeteléssel. Saját forrásból nem sok iskola tud beruházni, fejleszteni, így marad a pályázat támogatásokra. Az oktatáshoz mindenhol rendelkeznek megfelelő eszközökkel, legyen az informatikai vagy más tárgyi szükséglet. Szerencsére a személyi feltételek rendelkezésre állnak még, azonban a pedagógusok egyre idősebbek és a fiatalok ritkán választják ezt a pályát.

Javaslat: ismételten több saját forrás, valamint a pedagógusok bérének rendezése, hasonlóan, mint az orvosok esetében, anyagilag is legyen vonzó tanárnak lenni, ennek hiánya miatt jelentkeznek ilyen kevesen erre a pályára.

A szakképzésből való lemorzsolódás mértéke és okai?

Lemorzsolódás mindig volt és lesz is, ez az oktatás sajátossága. Teljesen nem lehet megszüntetni. Ha szigorú a felvételi eljárás, akkor kevesebb, de így nem biztos, hogy fel lehet tölteni az induló osztályokat. Ezért talán jobb, ha mindenki kap egy esélyt, ha kell, tudja pótolni a hiányosságokat. A lemorzsolódás okai: általános iskolai tananyag hiányos elsajátítása, rossz pályaválasztás, családi okok.

Javaslat: ezt szerintem el kell fogadni, lemorzsolódás nélkül nincs oktatás, de nekünk, tanároknak minden tőlünk telhetőt meg kell tenni azért, hogy a minimumra csökkentsük a lemorzsolódás mértékét. Támogatnunk kell a diákokat, olyan célokat kell kijelölni számukra, amivel sikerélményt érhetnek el, így a későbbiekben is szívesen vesznek részt a feladatokban, nem félnek majd a megmérettetésektől. Egy jó tanár nem csak tanít, hanem megfelelő értékrendet is ad a diákok számára. Fontos, hogy kialakuljon a kölcsönös tisztelet bizalom a tanár és a diákok között. Egy jó tanár nem csak az iskolai, hanem a tanulók iskolán kívüli dolgaira is igyekszik figyelni és segítséget nyújtani.

6. Summary

It is an indisputable fact that Hungary – such as every other country - has a constant need for professionals trained by vocational schools, as without them the world would stop. This is why the governmental administration of the education aims to develop the area of vocational training and launched Vocational Training 4.0 program last year. The program has three main goals: career opportunities for those who chose a profession, creating an attractive environment for learning, and providing up-to-date teaching knowledge.

Succes of the program: according to the government, the Vocational Training program is very successful, it has achieved its goal and improved the quality of the vocational trainings of the country. Opinion of the teachers / trainers might sharply differ from that, they tend to think that the previous vocational training system worked better. In my opinion it is too soon to make a thorough judgement over the new system, however there is no arguing over the set goals. Who wouldn't want to learn a valuable profession from a proper teacher in a fine environment? I would identify the biggest issue in the case that reaching the goals is expected from the training institutions with declining financial support. Maintaining and improving the proper infrastructure is always a huge expense, and it is especially challenging in schools such as the Galamb József Vocational School, as it has its own educational garden. The cost of the used machines and equipment are very high, the financial sources of the schools are hardly enough, not to mention the low level of the salary of the teachers. The salaries of teachers, a novice teacher has to take a second job to make a living at a basic level.

Recommendation: to provide significantly more resources for schools, as it can be considered an investment into the future.

Providing practice opportunity: according to the questionnaire responses, the partnership with the cooperating organization, that provides the opportunity for the practice of the profession works well at the examined school.

Suggestion: Copy good examples, in areas where there is room for improving the collaboration between the school and the cooperating organization.

Satisfaction of teachers, students and parents: satisfaction of the parents depends on the experiences of the child. Students are directly involved in the life of the school, as this is their 'job' to take part in it. The students I met did not really feel any changes due to Vocational Training 4.0.

Recommendation: consult with the most competent representatives of the profession, teachers and educators in case of such a change.

Personal and infrastuctural conditions of schools: there are state-supported opportunities for energy development of buildings, replacement of doors and windows, that can be seized (these kind of developments ara not likely to happen from the own sources of the school). The material and human resources needs for education is in generally provided for now but educators are getting older and this path of carrier is rarely chosen nowadays.

Recommendation: providing more own resources and the arrangement of teachers' salaries.

Mainly occuring reasons for dropping out of vocational training: incomplete acquisition of primary school curriculum, poor career choice, family or personal reasons.

Suggestion: beside the proper teaching we also should give our students a proper set of values. A good teacher tries to pay attention and help not only with things in school but also outside of class.

Szeretném megköszöni mindenkinek a sok támogatást és segítséget, amit kaptam a szakdolgozat elkészítéséhez.

Dr. Sanda István Dániel (egyetemi docens)

Horváth Zoltán igazgató

Szentpéteri János egykori igazgató

Herczeg István mentortanár

Galamb József Szakiskola tanári kar

5/13 B osztály hallgatói

id. Balogi József nyugdíjazott tanár

7. Irodalomjegyzék

Benedek, A (2003): Változó szakképzés. Okker Kiadó, Budapest

Dr. Szekeres, R. – Kováts, E. (1927): *Az új ipartörvény kézikönyve (1922. évi XII. törvénycikk és a végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendeletek)*, Orion Irodalmi Vállalat, Budapest

Galamb József Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola irattára 45-36/1968.; 8-21/1970.; 58/1978.; 27-10/1984.; 27-8/1985.; 27-12/1985.

Galamb József Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola irattára, Igazgatói iratok 1975. szám nélkül. 27-5/1977

Hencz, A. (1962.): *A művelődési intézmények és a művelődésigazgatás fejlődése* Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest

Horváth, Z. (2017): *Csendőrlaktanyától az Iskoláig*. General Nyomda Kft., Szeged

<https://www.nive.hu/Downloads/Hirek/DL.php?f=szakkepzes-4.0.pdf> (Letöltés időpontja: 2021. november 15.)

Köznevelés, 1945. szept. 1. 32.

Magyar Közlöny Rendeletek Tára. 1949. 56. 432-440.

Magyar Közlöny Rendeletek Tára. 1950.4.37.

Makó Város Levéltára, Polgármesteri Hivatal Iratai 6283/1948

Makó Város Polgármesteri Hivatalának Iratai 9643/1915., 2916/1916.; II. 512/1882.; 20854/1943.

Mártonfi, Gy. (2011): *Térségi Integrált Szakképző Központok. Adalékok az iskolarendszerű szakképzés intézményrendszerének átalakulásáról*. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest

Vass, I. – Ferencz, L. (1966.): *A szocialista szakmunkásképzés kialakulása Magyarországon*, Munkaügyi Minisztérium Módszertani Intézete, Budapest

8. Melléklet

Tisztelt kitöltő! Kedves Kolléga!

Az Óbudai Egyetem KVK-TMPK-n folytatott szakoktatói tanulmányaimat lezáró szakdolgozatom elkészítéséhez kérem a szíves segítségét az alábbi kérdőív kitöltésével. A kérdőív kitöltése anonim. A válaszait bizalmasan kezelem, harmadik személynek nem adom ki, és kizárólag a szakdolgozatomhoz használom fel. A segítségét előre is köszönöm.

Szívélyes üdvözlettel:

Tóth Krisztina tel.: 06 20 266 2256 email: christee1230@gmail.com

műszaki szakoktató szakos hallgató

Kérdőív

1. Kitöltő kora: év
2. A kitöltő neme: nő férfi
3. Hány éve tanít a szakképzésben?
1-3 4-10 11-15 16-20 21-25 26 vagy több
4. A szakképzés 4.0-ban mennyire sikeres az együttműködés a duális partnerrel?
 - egyáltalán nem sikeres
 - kevésbé sikeres
 - többnyire sikeres
 - nagyon sikeres
5. Az előző, vagy a jelenlegi képzésben sajátít el több szakismeretet a külső gyakorlaton a tanuló?
előző képzésben jelenlegi képzésben
6. Mennyire határozza meg a jelenlegi rendszerben az oktatás jellegét a duális partner „akarata”?
 - egyáltalán nem határozza meg
 - ugyanannyira, mint korábban
 - igyekszik a duális partner meghatározni az oktatást
7. Ön szerint hány tanév kell a jelenlegi rendszernek, hogy az esetlegesen felmerülő nehézségek megoldásra kerüljenek?
1 tanév 2-3 tanév 5 tanév nem látszik, hogy megoldódhatnak
8. Ön szerint a tanárok hogyan élték meg a változásokat? Szükségeseznek tartották a változásokat, vagy inkább ragaszkodtak az aktuális képzési modellhez?
 - inkább nem értenek egyet a változásokkal
 - egyetértenek a változásokkal
 - várták és kívánták a változásokat
9. Melyik képzési modellben nagyobb a lemorzsolódás?
jelenlegi 2010-2020 2010 előtt

10. Ön szerint a diákok elégedettek a jelenlegi szakképzési rendszerrel?
- ☐ teljesen elégedetlenek
 - ☐ inkább elégedetlenek
 - ☐ inkább elégedettek
 - ☐ teljesen elégedettek
11. Ön szerint a szülők elégedettek a jelenlegi szakképzési rendszerrel?
- ☐ teljesen elégedetlenek
 - ☐ inkább elégedetlenek
 - ☐ inkább elégedettek
 - ☐ teljesen elégedettek
12. Az Ön iskolájában mennyire fontos a duális partnerek, mint munkáltatók visszajelzése?
- egyáltalán nem fontos kevésbé fontos fontos
13. Ön szerint a képzési rendszer kínálat-, vagy keresetvezérelt?
- ☐ kínálatvezérelt (az ipar igényeihez igazodó szakmák oktatása)
 - ☐ keresetvezérelt (azt oktatják, amihez az iskola biztosítani tudja a személyi és tárgyi feltételeket)
14. A szakmai tárgyakat oktatók tudása, képzettsége megfelelően követi a technológiai fejlődéseket?
- igen nem
15. Az általános iskolák mennyire támogatják a szakképzésben való továbbtanulást?
- ☐ támogatják
 - ☐ előnyben részesítik a gimnáziumokat
 - ☐ nem adnak releváns pályaaorientációs tanácsokat a diákoknak
16. Mit gondol, az általános iskolákból megfelelő kompetenciákkal kerülnek a diákok a szakképzésbe?
- igen nem
17. Ön szerint mi okozza a lemorzsolódást a szakképzésben?
- ☐ nem megalapozott pályaaorientáció
 - ☐ hiányos alapismeretek
 - ☐ kevés sikerélmény a szakma tanulása során
18. Ön oktatóként részt venne vállalatnál szervezett szakmai továbbképzésen?
- igen nem

19. Ön szerint mit kellett volna átemelni az előző (vagy azt megelőző) szakképzési rendszerből a jelenlegibe?

.....

.....

20. Van-e olyan, amin a jelenlegi szakképzésben változtatna? Ha igen, mi lenne az?

.....

.....

21. Mit gondol, mi fontos ma a szakmát választó diákok számára?

.....

.....